

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/280/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3216201129
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3216201129.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a sudcov Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyho v spore žalobkyne Q. B., bytom X. XX, XXX XX Z., právne zastúpenej JUDr. F. V., C., advokátom so sídlom v B., Z. XX, proti žalovanému H. L. Z., IČO: XX XXX XXX, právne zastúpenej P. F. U., advokátkou so sídlom v B. nad B., T. O. XX, o určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke a o zaplatenie 1.700 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 06. apríla 2017, č.k. 5C/111/2016-121, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Bánovce nad Bebravou zo dňa 24. apríla 2017, č.k. 5C/111/2016-128, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením p o t v r d z u j e .

II. Žalovanému p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol, výrokom II. návrh žalobkyne na prerušenie konania zamietol a výrokom III. rozhodol, že žalovaný má voči žalobkyni právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Z odôvodnenia vyplýva, že žalobou sa žalobkyňa domáhala, aby súd určil, že zmluva o pôžičke uzatvorená medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná. Ďalej sa domáhala, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť jej sumu 1.700 eur s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 1.700 eur od 31.03.2015 do zaplatenia. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že žaloba je nedôvodná. Uviedol, že predmetom tohto konania bolo okrem iného určenie neplatnosti právneho úkonu - zmluvy o pôžičke, ktorú medzi sebou mali uzatvoriť strany sporu. Žalobkyňa podala žalobu za účinnosti zákona, ktorý takúto žalobu pripúšťal za predpokladu, že na takomto určení je naliehavý právny záujem. S právnou argumentáciou žalobkyne sa súd nestotožnil a dospel k záveru, že na požadovanom určení nie je naliehavý právny záujem. Samotné určenie, že uvedená zmluva o pôžičke je neplatná, nemá z hľadiska právneho postavenia žalobkyne žiaden význam. Ak by žalobe v časti o určenie neplatnosti zmluvy súd vyhovel, nič by sa na postavení strán sporu nezmenilo, najmä by sa nezmenilo postavenie žalobkyne, pretože sa mohla a napokon sa aj v tomto konaní domáha plnenia na základe zmluvy, ktorej určenia neplatnosti sa domáhala. Súd uzavrel, že žaloba v časti požadovaného určenia je tak z dôvodu neexistencie naliehavého právneho záujmu nedôvodná. Žalobkyňa sa ďalej domáhala zaplatenia sumy 1.700 eur s príslušenstvom. Na základe vykonaného dokazovania vyhodnotil súd žalobu ako nedôvodnú aj v tejto časti, a preto ju zamietol. Uviedol, že žalobkyňa preukázateľne poskytla dňa 17.09.2010 žalovanému pôžičku vo výške 1.200 eur. Za žalovaného uzatvoril zmluvu starosta obce. Obec tak prijala od žalobkyne pôžičku bez toho, aby túto pôžičku schválilo obecné zastupiteľstvo žalovaného. Rozhodovanie o prijatí pôžičky je pritom v zmysle § 11 ods. 4 písm. b) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení vyhradené obecnému zastupiteľstvu. Keďže obecné zastupiteľstvo

zmluvu neschválilo, tak táto bola uzatvorená v rozpore s týmto zákonným ustanovením, a preto súd posúdil právny úkon ako absolútne neplatný právny úkon. Žalobkyňa poskytla peniaze žalovanému dňa 17.09.2010 a v tento deň aj došlo k uzatvoreniu neplatného právneho úkonu, na základe ktorého peniaze poskytla. Subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na vydanie sumy 1.200 eur tak žalobkyni uplynula dňa 17.09.2012. Žalobkyňa žalobu podala dňa 12.04.2016, teda jednoznačne po uplynutí premlčacej doby, pričom žalovaný premlčanie uplatneného nároku namietal, a preto súd uviedol, že žalobkyni nebolo možné uplatnený nárok priznať z dôvodu premlčania nároku. Súd sa zaoberal aj tým, či uplatnený nárok žalobkyne nie je možné posúdiť inak, najmä či suma 1.200 eur nebola poskytnutá žalobkyňou žalovanému na základe iného právneho titulu a či jej splatnosť nenastala neskôr, čím by nárok žalobkyne nebol premlčaný. Konštatoval, že súčasťou zmluvy o pôžičke je aj zmluva o uzavretí budúcej zmluvy o nájme bytu, v ktorej sa hovorí aj o finančnej záruke. V tejto časti je však zmluva neurčitá a nezrozumiteľná, a preto neplatná. Ak by teda súd posúdil poskytnutie sumy 1.200 eur žalovanému ako záruku na budúce nájomné, ktorá sa mala neskôr odpočítavať z výšky nájomného, tak aj v tomto prípade je nárok žalobkyne premlčaný z rovnakých dôvodov, pretože rovnako ide o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý, pokiaľ ide o plynutie času, je taktiež premlčaný, z totožných dôvodov. Ďalej uviedol, že medzi stranami sporu nebolo sporné, že žalobkyňa následne poskytla dňa 06.07.2012 žalovanému sumu 120 eur a dňa 30.08.2012 sumu 380 eur. Žalovaný namietal premlčanie uplatneného nároku v celom rozsahu, a teda aj v tejto časti. V konaní však nebolo preukázané, aký bol skutočný právny dôvod poskytnutia týchto prostriedkov, najmä či to bola pôžička, alebo to bola peňažná záruka na budúce nájomné. Súd tak aj v tomto prípade dospel k záveru, že ide o bezdôvodné obohatenie, keďže tieto prostriedky poskytla žalobkyňa žalovanému bez právneho dôvodu. V prípade sumy 120 eur tak dňa 06.07.2014 uplynula subjektívna premlčacia doba a najneskôr dňa 06.07.2015 objektívna premlčacia doba. V prípade sumy 380 eur dňa 30.08.2014 uplynula subjektívna premlčacia doba a najneskôr dňa 30.08.2015 objektívna premlčacia doba. Nárok žalobkyne bol aj v tomto prípade premlčaný, a preto aj v tejto časti musel súd žalobu zamietnuť, keďže žalovaný úspešne uplatnil námietku premlčania. Pokiaľ by aj súd neposudzoval nárok na zaplatenie súm 120 eur a 380 eur ako nárokov na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale ako zmluvných nárokov, aj v tomto prípade by bol nárok premlčaný uplynutím všeobecnej trojročnej premlčacej doby, ktorá by uplynula v prípade sumy 120 eur od 6.7.2012 a v prípade sumy 380 eur od 30.8.2012, pretože v konaní nebola preukázaná existencia dohody medzi stranami sporu o splatnosti týchto súm; obe sumy tak mohla žalobkyňa požadovať od žalovaného ihneď po ich poskytnutí. Ďalej súd návrh žalobkyne na prerušenie konania vyhodnotil ako nedôvodný a výrokom II. rozsudku ho zamietol. Návrh na prerušenie konania bol podľa súdu nedôvodný preto, že aj keď žalobkyňa podala trestné oznámenie, nerieši sa v trestnom konaní taká otázka, od ktorej by záviselo rozhodnutie v tomto konaní. Z vykonaného dokazovania súd nezistil žiadnu okolnosť, že by zo strany žalovaného došlo k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu alebo k úmyselnému spôsobeniu škody žalobkyni. Súd uviedol, že trestné konanie nijakým spôsobom nemení plynutie premlčacej doby tak, ako ho posúdil súd, a preto, aby súd mohol nárok žalobkyne vôbec posudzovať ako nárok z úmyselného spôsobenia škody alebo z úmyselného bezdôvodného obohatenia, by toto žalobkyňa musela tvrdiť a navrhnúť na preukázanie takéhoto tvrdenia dôkazy, čo však neurobila. Za tejto situácie je potom nedôvodné konanie prerušovať. Žaloba bola v celom rozsahu zamietnutá a žalovaný tak mal plný úspech v konaní, a preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. V zákonnej lehote proti tomuto rozsudku podala odvolanie žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Uviedla, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietala, že súd jej odňal možnosť konať pred súdom, nakoľko považuje rozsudok za nedostatočne odôvodnený a nepreskúmateľný, pričom súd v odôvodnení neuviedol riadne svoju právnu úvahu, na základe ktorej sa pri hodnotení dôkazov riadil a rozhodol vo veci samej. Ďalej uviedla, že súd sa v dostatočnej miere nevysporiadal so všetkými dôkazmi a skutočnosťami, ktoré boli z jej strany produkované a namietané a mali podstatný význam pre zákonné rozhodnutie vo veci samej. Poukázala na to, že súd nepostupoval *lege artis* pri posudzovaní skutočnosti existencie naliehavého právneho záujmu na jej strane. Na jej strane v čase podania žaloby existoval naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o pôžičke, a to v tom, že ju žalovaný uviedol úmyselne do omylu pri podpisovaní zmluvy, a tiež že jej mal vrátiť doposiaľ nevrátenú časť požičanej sumy. Nestotožnila sa tiež s tým, že by bolo samotné určenie neplatnosti zmluvy o pôžičke zbytočné, nakoľko bolo v konaní preukázané, že žalovaný uzatvoril predmetnú zmluvu v rozpore so zákonom. Ďalej namietala, že predmetný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže žalovaný vystupoval ako dodávateľ služby - zabezpečenie bytovej otázky záujemcom, fyzickým osobám, pričom podmienkou bolo uzatvorenie zmluvy o pôžičke. Finančné

prostriedky získané na základe uzatvorenej zmluvy o pôžičke následne žalovaný použil na stavbu bytového domu v obci a prenajal žalobkyni jeden byt na základe zmluvy o nájme. Na základe uvedeného preto považuje zmluvu za zmluvu spotrebiteľskú. Nesúhlasila okrem už uvedeného s tým, že nárok na vydanie sumy 1.700 eur je premlčaný. Mala za to, že poskytnutím ďalšej sumy vo výške spolu 500 eur z dní 06.07.2012 a 30.08.2012 sa zmluva o pôžičke doplnila v časti výšky pôžičky zo strany žalobkyne žalovanému. Splatnosť uvedeného navýšenia pôžičky bola dohodnutá totožne ako v prípade prvej pôžičanej sumy, a to tak, že sa bude postupne odpočítavať z výšky nájmu, čím mala byť postupne zo strany žalovaného vrátaná celková požičaná suma 1.700 eur. Namietala ďalej výrok týkajúci sa prerušenia konania vzhľadom na skutočnosti, ktoré uviedla v písomných podaniach z dní 05.04.2017 a 06.04.2017. Súd rozhodol predčasne, pretože si nepočkal na rozhodnutie orgánov činných v trestnom konaní. Na základe podaných argumentov mala za to, že žaloba bola podaná dôvodne a nárok nie je premlčaný. Žiadala odvolací súd, aby napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobnému návrhu vyhovie v celom rozsahu a prizná jej trovy prvoinštančného i odvolacieho konania, alternatívne, aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie vo veci a priznal jej trovy odvolacieho konania v celom rozsahu.

3. K podanému odvolaniu sa písomne vyjadril žalovaný prostredníctvom svojej právnej zástupkyne. Považoval napadnutý rozsudok za vecne správny s tým, že dôvody odvolania nie sú v tomto prípade dané a sú len teoretickou prezentáciou odvolacích dôvodov zverejnených v bežnej právnickej literatúre. Žiadal odvolací súd, aby napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny v celom rozsahu a žiadal tiež trovy odvolacieho konania.

4. K podanému vyjadreniu žalovaného sa písomne vyjadrila žalobkyňa prostredníctvom svojho právneho zástupcu, pričom považovala vyjadrenie žalovaného za právne irelevantné a v ostatnom sa pridržala podaného odvolania.

5. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť v celom rozsahu.

6. Odvolací súd na námietku žalobkyne uvedenú v odvolaní týkajúcej sa toho, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia neuviedol svoju právnu úvahu, na základe ktorej sa pri hodnotení dôkazov riadil, uvádza, že táto nie je dôvodná. Odôvodnenie súdu prvej inštancie je plne v súlade § 220 ods. 2 CSP, pričom obsahuje všetky náležitosti v tomto ustanovení uvedené.

7. Odvolacia námietka žalobkyne ohľadom skutočnosti, že súd prvej inštancie sa v dostatočnej miere nevysporiadal so všetkými dôkazmi a skutočnosťami produkovanými žalobkyňou, nie je v tomto prípade namieste, nakoľko súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky dôkazy, ktoré boli pre rozhodnutie právne relevantné, a to plne v súlade s § 185 ods. 1 CSP, a v odôvodnení svojho rozhodnutia sa s nimi i náležite vysporiadal. Žalobkyňa v odvolaní však bližšie nešpecifikuje, aké konkrétne dôkazy súd prvej inštancie v dostatočnej miere nezval na zreteľ, a preto odvolací súd nemal možnosť túto odvoláciu námietku ďalej vyhodnotiť.

8. Podľa § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

9. Určovací žaloba má povahu preventívnu a jej účelom je poskytnutie ochrany právnomu postaveniu žalobcu skôr, než dôjde k porušeniu právneho vzťahu alebo práva, teda vtedy, keď sa nemožno domáhať ochrany žalobou na plnenie. Medzi účastníkmi musí existovať aktuálny stav objektívnej neistoty, ktorý je ohrozením právneho postavenia žalobcu a ktorý nemožno odstrániť iným právnym prostriedkom. Určovací žaloba by tiež mala byť zárukou odvrátenia budúcich sporov účastníkov. Skutočnosť, že žalovaný uplatňuje proti žalobcovi majetkový nárok zo zmluvy, nezakladá sama osebe naliehavý právny záujem na žalobcom požadovanom určení neplatnosti zmluvy, z ktorej by sa mal tvrdený nárok odvíjať. Naliehavý právny záujem nie je daný ani v prípade žaloby na určenie neplatnosti právneho úkonu, ak otázka jeho platnosti má povahu otázky prejudiciálnej vo vzťahu k inej právnej otázke (Rozsudok Najvyššieho súdu SR z 19. novembra 2008, sp. zn. 5 Obdo 10/2008).

10. Naliehavý právny záujem je daný vtedy, ak existuje aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi navrhovateľom a odporcom, ktorý je ohrozením navrhovateľovho právneho postavenia a ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť; nie je pritom rozhodujúce, ako táto neistota vznikla (Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4 Cdo 49/2003).

11. Námietka žalobkyne uvedená v odvolaní poukazuje na to, že v čase podania žaloby existoval naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o pôžičke, a to konkrétne v tom, že ju žalovaný úmyselne uviedol do omylu pri podpisovaní zmluvy, podľa odvolacieho súdu nemôže obstať. Ako správne konštatoval súd prvej inštancie, iba určenie, že zmluva o pôžičke je neplatná, nemá vplyv na právne postavenie žalobkyne, nakoľko by sa týmto určením nevyriešilo, či žalovaný má alebo nemá povinnosť vrátiť peniaze z pôžičky, pretože sa v konaní žalobkyňa mohla a i sa domáhala plnenia na základe zmluvy, ktorej určenia neplatnosti sa domáhala. Na samotnom určení, že zmluva o pôžičke je neplatná, preto nebol daný naliehavý právny záujem, ako správne právne posúdil súd prvej inštancie.

12. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

13. Odvolací súd na námietku, že zmluva o pôžičke je zmluvou spotrebiteľskou, nakoľko žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, poznamenáva, že žalovaný nevystupoval v žiadnom prípade ako dodávateľ, nakoľko v konaní nebolo nijakým spôsobom preukázané, že by žalovaný vystupoval v pozícii dodávateľa - teda ako osoby, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

15. Podľa § 102 ods. 2 Občianskeho zákonníka najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

16. K námietke žalobkyne uvedenej v odvolaní vzťahujúcej sa k tomu, že poskytnutím ďalšej pôžičky vo výške spolu 500 eur sa zmluva o pôžičke doplnila v časti výšky pôžičky zo strany žalobkyne žalovanému, treba uviesť, že v konaní nebol preukázaný právny dôvod poskytnutia týchto finančných prostriedkov, a preto súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že sa jedná o bezdôvodné obohatenie, nakoľko tieto finančné prostriedky boli žalobkyňou žalovanému poskytnuté bez právneho dôvodu. Následne treba konštatovať vecnú správnosť ohľadom posúdenia premlčania uvedených nárokov súdom prvej inštancie.

17. Ohľadom uplatneného nároku vo výške 1.200 eur žalobkyňa v odvolaní bližšie nekonkretizuje, v čom je záver súdu o premlčaní tohto nároku vecne nesprávny. Podľa odvolacieho súdu je záver súdu prvej inštancie o tomto uplatnenom nároku vecne správny, lebo sa jednalo o plnenie na základe neplatného právneho úkonu, a preto sa o túto sumu žalovaný na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatil. Nakoľko k bezdôvodnému obohateniu došlo dňa 17.09.2010, subjektívna premlčacia doba uplynula žalobkyňi v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka dňa 17.09.2012. Žalobu však žalobkyňa podala dňa 12.04.2016, teda po uplynutí premlčacej doby, a preto súd prvej inštancie správne žalobu v tejto časti zamietol z dôvodu premlčania nároku.

18. Podľa § 162 ods. 1 písm. a) CSP súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť.

19. Tvrdenie žalobkyne uvedené v odvolaní vzťahujúce sa k tomu, že súd prvej inštancie rozhodol ohľadom prerušenia konania predčasne z dôvodu, že si nepočkal na rozhodnutie orgánov činných v trestnom konaní, odvolací súd konštatuje, že v trestnom konaní sa nerieši otázka, od ktorej by záviselo rozhodnutie v tomto konaní. Rozhodnutie o tom, či bol alebo nebol spáchaný trestný čin, neovplyvňovalo v tomto prípade rozhodnutie o zaplatení sumy 1.700 eur, nakoľko súd prvej inštancie z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že zo strany žalovaného nedošlo k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu (ako znaku relevantnému k aplikácii § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka) a trestné konanie

nemá vplyv na plynutie premlčacej doby. Na základe uvedeného súd prvej inštancie postupoval správne, keď konanie neprerušil.

20. Rozsudok súdu prvej inštancie je tak vecne správny i vo výroku týkajúceho sa nároku na náhradu trov konania, a preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť v celom rozsahu.

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % voči žalobkyni, nakoľko bol v odvolacom konaní plne úspešný. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov bude rozhodovať súd prvej inštancie.

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).